

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на **КИРИЛ ВАЛЕНТИНОВ МЛАДЕНОВ**,
редовен докторант към катедрата по „Стара история, тракология и средновековна
история“ при Исторически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“,
на тема „**Асирийският цар Асархадон (681-669 г. пр.Хр.)**“
с научен ръководител проф. д-р Петър Делев
за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

от проф. дин **ДИЛЯНА ВАСИЛЕВА БОТЕВА**,
Исторически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“

Преди да премина към представяне на моето становище по представения за защита дисертационен труд бих искала да споделя изключително позитивното си впечатление от представянето на колегата Кирил Младенов като студент бакалавър и магистрант, а по-късно и като докторант в Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. На всички етапи от неговото академично развитие до момента той показваше ненатрапчиво, но изключително впечатляващо своите аналитични способности, а също последователност при усвояване на знания и умения като средство за постигане на целта да се изгради като компетентен специалист по проблемите на асирийската история и култура. В дългогодишния ми опит като университетски преподавател, случаят на Кирил е уникален, тъй като той отложи явяване на конкурс за докторантура, настоявайки преди това да напредне в изучаването на академичен и немски език, които без никакво съмнение са *conditio sine qua non* за успешна работа в избраната от него тематика.

Не мога да не споделя и възторга си от неговата готовност да помогне на катедрата в момент, когато аудиторната натовареност ни превърна в постоянно присъствие в Университета поради едновременното отсъствие на двама колеги. Тогаво докторантът Кирил Младенов не се поколеба нито за миг и пое за един семестър семинарните упражнения по тракология при две групи. През целия семестър той се справяше блестящо в област, която е далеч от неговите конкретни изследователски интереси. Ясна индикация за успешното му и харизматично преподаване беше ангажираното и силно позитивно отношение на студентите към дисциплината.

Представеният за защита от колегата Младенов дисертационен труд за пореден път го показва в ярка светлина, тъй като е умело и ясно структуриран, а изложението е приятно за четене, заради добрия стил, граматическата коректност и логичните връзки в представянето и анализрането на проблемите. Интересно хрумване на автора е включването на седем обособени части, наречени от него „екскурсии“, след някои от ключовите проблемни кръгове, представени в дисертацията. Работата е посветена на асирийския цар Асархадон (акад. Ашур-ахе-иддин), управлявал Новоасирийската империя в периода 681-669 г. пр.Хр. Общият обем на текста е от 371 страници и е оформен в три части, които са последвани от „Заклучения“ (с. 320-327). Двете приложения, А. „Календар“ (с. 328) и Б. „Карти“ (с. 329-346), са интегрална част от текста и допринасят съществено за пълноценното възприемане на текста. „Библиография“-та (с. 347-371) е впечатляваща: обхваща 25 страници и включва публикации на пет езика – английски, български, немски, руски и френски.

„Част I“ (с. 1-98) е озаглавена „Въведение е проблематиката и изворите“. В нея е представена целта и методологията на дисертацията (с. 2-3), въведение в историографията по темата (с. 3-4) и въведение в изворите (с. 4-98). Основната цел е определена още в първото изречение и е формулирана по следния начин: „да предложи пълно изследване на управлението на асирийския цар Асархадон (...) на основата главно на различни видове местни извори“ (с. 2). Прави впечатление дисбаланса между първите два раздела, които общо обхващат четири страници, и третият, разположен върху 95 страници. Това разбира се има своето сериозно основание, тъй като цялото изследване стъпва върху изворите и тяхното пълноценно представяне и коментиране е базисен елемент на анализа. Съвсем краткото „Въведение в историографията по темата“ изглежда на пръв поглед странно, но то коректно се вписва в уточнението, че става дума за „въведение“; ефективният историографски преглед се появява на релевантни места в текста. По отношение на изворите, разгледани в две самостоятелни категории – „домашни“ (с. 5-92) и „външни“ (с. 93-98) – у мен се поражда въпросът дали не е по-коректно да се говори за „чужди“, а не за „външни“ извори. Впечатлението от анализа на изворите е, че е направен компетентно, с отчитане на постиженията на историографията към момента, но също с готовност да се формулират и нови възможности.

„Част II“ (с. 99-278) е озаглавена „Управлението на цар Асархадон“ (акад. Ашур-ахе-иддин); тук ясно са открити четири проблемни кръга: „Възцаряването на Асархадон“ (с. 100-114), „Западната политика на Асархадон до завладяването на Египет през 671 г.“ (с. 115-144), „Кампаниите на Асархадон в Египет. Завладяване и управление на териториите“ (с. 145-185) и „Източната политика на Асархадон“ (с. 186-278). Тук изложението впечатлява с дълбочината на анализа и обхвата на дискутираните въпроси. Поради наличието на антични сведения, които вплитат кимерийците и скитите в определени моменти от тракийската история, разсъжденията на дисертанта в частите „Отношения с кимерийците и скитите“ (с. 256-260) и в „Екскурс: Умман-манда“ (с. 277-278) са с особена важност.

„Част III“ (с. 279-319) е посветена на „Личността на Асархадон“ с акценти върху „Семейството на Синахериб“ (с. 282-285), „Ранните години на Асархадон“ (с. 285-295), „Цар Асархадон и учените“ (с. 295-308), „Цар Асархадон и магнатите“ (с. 308-320). И в това изложение личи вещина, дълбочина и достигнато високо ниво на професионализъм. Това ми впечатление важи с пълна сила и за формулираните „Заключения“ (с. 320-327), финализиращи дисертационния труд.

Авторефератът коректно отразява съдържанието на представеното за публична защита изследване. В приложената автосправка за научните приноси са формулирани пет точки, към чиито формулировки нямам възражения, тъй като точно отразяват постигнатото от докторанта. По темата на дисертационния труд той има вече две публикации, една от които е все още под печат.

Цялостното ми впечатление от текста е изцяло положително и затова убедено давам своя глас „ЗА“ присъждането на Кирил Валентинов Младенов на образователната и научна степен „доктор“. Надявам се той да продължи своето академично развитие все така успешно, както и да положи усилие за публикуване на своето изследване на английски език, за да може то да заеме полагащото му се място в световната асириологична историография.

София, 08.04.2017

Подпис:

проф.дин Диляна Ботева